

Söz manysyn biler bolsaň

Category: Kitapcy,Sözler,Türkmen dili

написано kitapcy | 22 января, 2025

Söz manysyn biler bolsaň

SÖZ MANYSYN BILER BOLSAŇ

Dul- bu sözüň asly, başy boş aýal maşgala berilen sypat at bolup,

Ol adamsynyň ýa-atasynyň duluny-ýagny törünü saklap oturan dul zenany manyda atlandyrylypdyr.

Aslynda, gadymy türki kowumlardan däp bolup gelen „Dula bakyp aglamak“ ya-da (gödegrägem bolsa-da bagışlaň)

„Enesini dula bakdyraryl“ „duluňda sūnmäsiň“ ýaly ýaňzytma aýtgylarynda duş gelýän „Dul“söziniň gelip çykmagyna sebäb bolan bir dessur bolupdyr. Bir adam ýa zenan dünýeden gaýganda, merhumyň ýakynlary köne esgi matalardan dūwūp, örüp heýkel ýasap, sol heýkele- Tul,dul,titul -ýaly at berip, şol Dula bakyp aglapdyrlar. Haçanda zenana durmuşyny täzelände Duly terk edipdirler. Şol möhlete çenli oturmaklyga, „Dul saklamak“ diýlipdir. Islam dininiň ýaýramagy bilen bu dessurlar aradan aýrylyp,

dul sözi diňe öýüň töri hökmünde düşünilipdir.

Sallah- bu sözüň köki „Sal“ sözünden alynypdyr, ýeke, ýeke sal -ýagny, agajyň ýeke çykan şahasyna kyýas edilip(meñzedilip) alynan at.

Türki dilleriň etimologiki sözlüğinde(awtory Sewortýan)ot ýakylýan ojaga „sal“ ojakda dūş-būş edýäne „Salçy, salah“ diýlip at berilipdir. Bu sözlerden ojagyň täk eýesi, jübüti ýok manyny alyp bolýar.

Türkmen dili